

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

**GAMTINIŲ DUJŲ RINKOS STEBĖSENOS ATASKAITA UŽ
2011 M. IV KETV.**

Vilnius, 2012

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija
Algirdo g. 27,
LT-03219 Vilnius
Tel. +370 5 2135166,
faks. +370 5 2135270.
El.p. info@regula.lt
www.regula.lt

2012 m. kovas

Turinys

1. Gamtinių dujų importas.....	5
1.1. Gamtinių dujų importo rinkos dalyviai.....	5
1.2. Gamtinių dujų importo rinkos apimtis.....	5
2. Gamtinių dujų transportavimas magistraliniu tinklu.....	9
2.1. Gamtinių dujų transportavimo magistraliniu tinklu rinkos dalyviai.....	9
2.2. Gamtinių dujų transportavimo magistraliniu tinklu rinkos apimtis.....	9
2.3. Investicijos.....	10
3. Gamtinių dujų skirstymas.....	11
3.1. Gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai.....	11
3.2. Gamtinių dujų skirstymo rinkos apimtis.....	11
3.3. Investicijos.....	12
4. Gamtinių dujų tiekimo rinka.....	13
4.1. Gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyviai.....	13
4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka.....	13
4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka.....	14

Išvadas

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) parengė 2011 m. IV ketv. gamtinių dujų rinkos ataskaitą. Ataskaita parengta vadovaujantis gamtinių dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo įmonių Komisijai pateiktų ataskaitų duomenimis.

Komisijos ataskaitoje pateikiami apibendrinti duomenys bei jų palyginimas apie gamtinių dujų importą, vartojimą bei transportavimą dujotiekiais, rinkos dalyvių užimamas atitinkamos rinkos dalis, vidutines gamtinių dujų importo kainas bei investicijas į gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo sektorius.

Esminiai įvykiai 2011 m. IV ketvirtį:

- 2011 m. IV ketv. importo rinka sudarė 897,06 mln. m³ gamtinių dujų ir, palyginus su 2010 m. IV ketv., mažėjo 19 proc. Visos dujas importuojančios įmonės sumažino importo kiekį, tačiau santykinai (31 proc.) daugiausiai dujų importą sumažino Kauno termofikacijos elektrinė. Vertine išraiška išlaidos importuojamoms dujoms (nevertinant AB „Achema“ importo išlaidų) padidėjo nuo 668,0 iki 777,7 mln. Lt, t. y. 16,42 proc.
- Alternatyvių kuro rūšių (1 proc. sieringumo mazuto ir gazolio (0,1) kaina 2011 m. IV ketv., palyginus su 2010 m. IV ketv., padidėjo iki 45,4 proc., todėl vidutinė importuojamų dujų kaina 2011 m. IV ketv., palyginus su 2010 m. IV ketv., vidutiniškai išaugo 41,6 proc., t. y. nuo 895 iki 1268 Lt už tūkst. m³.
- Perdavimo sistema 2011 m. IV ketv. transportuota 1465,2 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. IV ketv., transportavimas sumažėjo 4,1 proc. Bendrą perdavimo vamzdynų transportuotą dujų kiekį lėmė 33,5 proc. išaugęs tranzitu transportuojamas dujų kiekis – nuo 443,75 iki 592,30 mln. m³ dujų. Vertine išraiška perdavimo veiklos pajamos (be pajamų už tranzitą) 2011 m. IV ketv., palyginus su 2010 m. IV ketv., sumažėjo nuo 42,73 iki 35,10 mln. Lt arba 17,8 proc. Investicijos į perdavimo infrastruktūrą 2011 m. IV ketv. sudarė 19,408 mln. Lt arba 26 proc. mažiau nei 2010 m. IV ketv.
- Skirstymo veikloje veikė 6 aktyvūs rinkos dalyviai. Didžiausią rinkos dalį užėmė AB „Lietuvos dujos“ – 97,6 proc. 2011 m. IV ketv. paskirstyta 305,96 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 72,1 proc. mažiau nei 2010 m. IV ketv. Vertine išraiška skirstymo veiklos pajamos 2011 m. IV ketv., palyginus su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, mažėjo 21,5 proc. – nuo 61,42 iki 48,19 mln. Lt. Investicijos į skirstymo infrastruktūrą 2011 m. IV ketv. sudarė 15,56 mln. Lt, t. y. 49,7 proc. daugiau negu per atitinkamą 2010 m. laikotarpį.
- Tiekimo veikloje 2011 m. IV ketv. licencijas veiklai vykdyti turėjo 14 subjektų, iš kurių 8 buvo aktyvūs.
- Prekyba didmeninėje gamtinių dujų rinkoje buvo nežymi – 2011 m. IV ketv. parduota 1,97 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. IV ketv., parduota 27 proc. mažiau. Vertine išraiška pardavimai sudarė 2,77 mln. Lt, t. y. 4,6 proc. daugiau nei 2010 m. IV ketv. (2,65 mln. Lt).

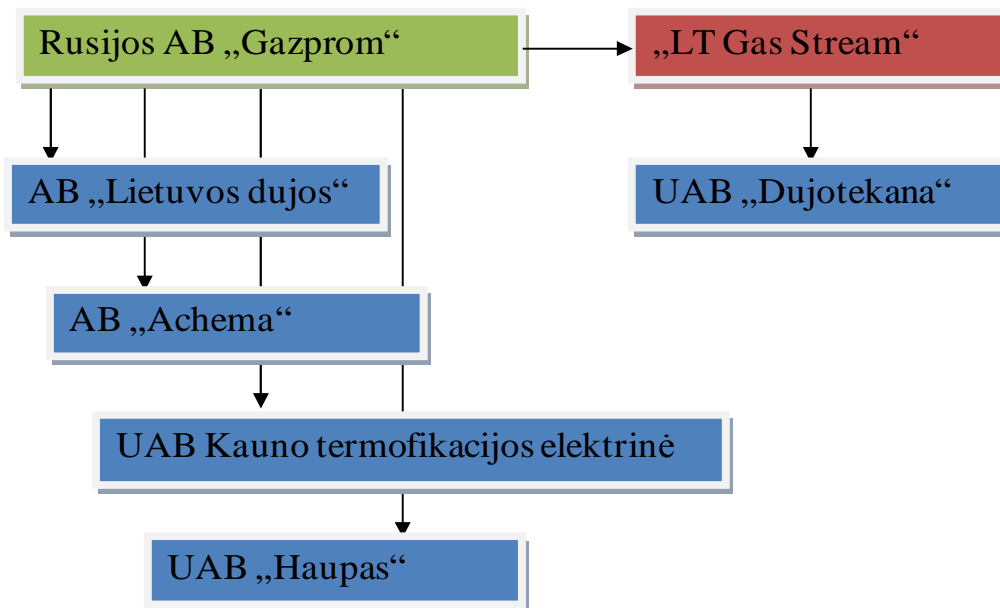
- Mažmeninėje gamtinių dujų rinkoje 2011 m. IV ketv. parduota 520,93 mln. m³ dujų arba 15,2 proc. mažiau negu 2010 m. IV ketv. Vertine išraiška tiekimo sektoriaus pajamos 2011 m. IV ketv. didėjo nuo 583,7 iki 682,2 mln. Lt, t. y. 16,9 proc.
- Investicijos į dujų sektoriaus infrastruktūrą 2011 m. IV ketv. sudarė 34,97 mln. Lt (perdavimo veikloje –19,41 mln. Lt, skirstymo – 15,56 mln. Lt), t. y. 4,4 proc. mažiau nei 2010 m. IV ketv.

1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS

1.1. Gamtinių dujų importo rinkos dalyviai

Gamtinių dujų importo rinkoje 2011 m. IV ketv. veikė tie patys dalyviai, kaip ir 2010 m. IV ketv., t. y. AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, AB „Achema“, UAB Kauno termofikacijos elektrinė (KTE), UAB „Haupas“. Dujos į Lietuvą buvo importuojamos iš vienintelio išorinio dujų tiekėjo – Rusijos AB „Gazprom“. UAB „Dujotekana“ importuojamas dujas pirkė ne tiesiogiai iš Rusijos AB „Gazprom“, o per tarpininką – „LT Gas Stream“ (1 pav.).

1 pav. Gamtinių dujų importo į Lietuvą segmento dalyviai



Šaltinis: Komisija

1.2. Gamtinių dujų importo rinkos apimtis

2011 m. IV ketv. į Lietuvą buvo importuota 897,055 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. IV ketv., importuotas dujų kiekis sumažėjo 19 proc. (1 lentelė). AB „Lietuvos dujos“ importuojamų dujų kiekis sumažėjo 83,88 mln. m³, t. y. 18 proc. AB „Achema“ importuojamų dujų kiekis mažėjo 80,54 mln. m³ dujų, t. y. 22 proc.

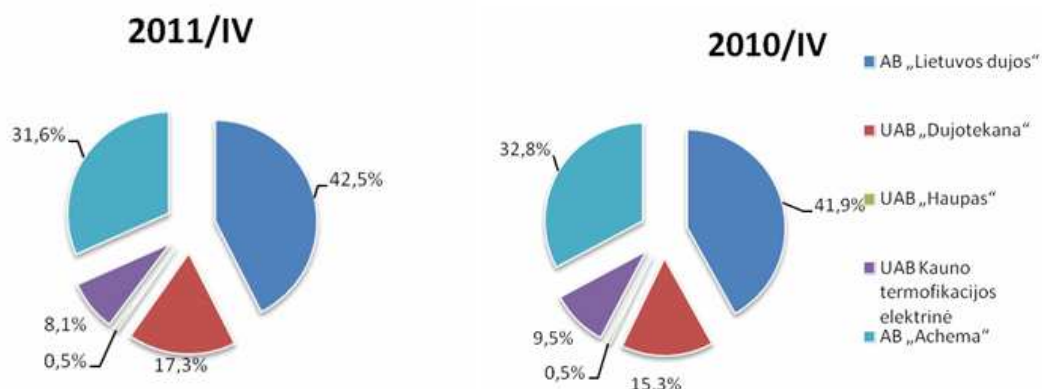
1 lentelė. Į Lietuvą importuojami gamtinių dujų kiekiai 2011 m. IV ketv., tūkst. m³

Importuotojas	2011/ IV	2010 /IV	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	381434	465 318	-18
UAB „Dujotekana“	154758	169 707	-9
UAB „Haupas“	4 433,8	5 534	-20
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	72725	105 413	-31
AB „Achema“	283704	364 245	-22
Iš viso:	897055	1 110 217	-19

Šaltinis: Komisija

Struktūriniu požiūriu didžiausią gamtinių dujų importo rinkos dalį užėmė AB „Lietuvos dujos“ (2 pav.).

2 pav. Gamtinių dujų importuotojų 2011 m. IV ketv. ir 2010 m. IV ketv. užimamos rinkos dalys



Šaltinis: Komisija

2011 m. IV ketv., lyginant su 2010 m. IV ketv., bendras importuotų dujų kiekis sumažėjo 19 proc., tačiau rinkos dalyvių užimamos rinkos dalys beveik nesikeitė. AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ rinkos dalys didėjo atitinkamai 0,6 ir 2,0 procentinio punkto, o Kauno termofikacijos elektrinės ir AB „Achema“ sumažėjo atitinkamai 1,4 ir 1,2 procentinio punkto. UAB „Haupas“ rinkos dalis liko nepasikeitusi.

Gamtinių dujų importas vertine išraiška pateikiamas 2 lentelėje. Gamtinių dujų importo sąnaudos (neskaitant AB „Achema“) 2011 m. IV ketv., palyginus su 2010 m. IV ketv., didėjo 16,42 proc., nors importuojamų dujų kiekis sumažėjo 17,8 proc. Importo sąnaudų padidėjimą nulėmė importuojamų dujų kainos augimas 41,6 proc. AB „Lietuvos dujos“ importo sąnaudos 2011 m. IV ketv., palyginus su 2010 m. IV ketv., didėjo 16,12 proc., nors importuojamų dujų kiekis sumažėjo 18 proc., UAB „Dujotekana“ importo sąnaudos didėjo 29,01 proc., nors importuojamų dujų kiekis sumažėjo 9 proc.

2 lentelė. Į Lietuvą importuojamų gamtinių dujų įsigijimo sąnaudos, tūkst. Lt*

Importuotojas	2011 /IV	2010 /IV	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	481.575	414.705	16,12
UAB „Dujotekana“	197.765	153.292	29,01
UAB „Haupas“	6.288	5.684	10,63
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	92.071	94.325	-2,39
Iš viso:	777.699	668.006	16,42

Šaltinis: Komisija

*- nevertinant AB „Achema“ importo sąnaudų.

Gamtinių dujų importo kaina tiesiogiai priklauso nuo alternatyvių kuro rūšių, t. y. 1 proc. sieringumo mazuto ir dyzelinio kuro (0,1) kainos pasaulinėje rinkoje bei euro ir JAV dolerio kurso santykio. 3 lentelėje pateikiamas 1 proc. sieringumo mazuto, dyzelinio kuro (0,1) 6 mėn. vidutinės kainos palyginimas bei valiutų kurso santykio palyginimas.

Kiekvienos dienos naftos produktų kainų ir valiutų kurso svyravimai bei reikšmės skelbiamos Komisijos interneto svetainėje adresu www.regula.lt → kuro kainos.

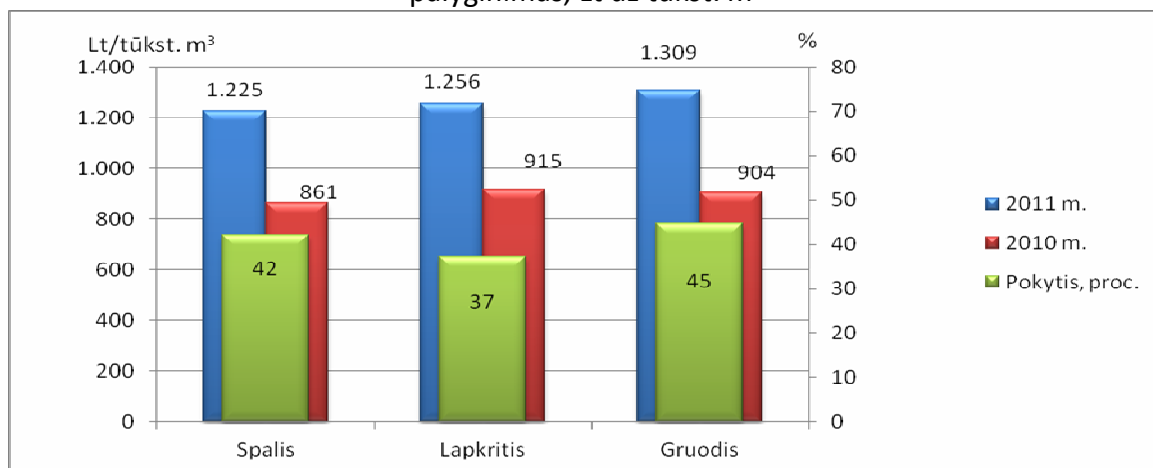
3 lentelė. 1 proc. sieringumo mazuto, dyzelinio kuro (0,1) 6 mėn. kainos (JAV dol./t) bei valiutų kurso santykio 2011 m. IV ketv. – 2010 m. IV ketv. palyginimas

Gamtinių dujų importo kainos veiksnys	Kaina, JAV dol./t	Kaina, JAV dol./t	Mėnesio kainos pokytis per metus, proc.
1 proc. sieringumo mazutas	<u>2011 m. spalį</u>	<u>2010 m. spalį</u>	
	666,93	458,72	45,4
	<u>2011 m. lapkritį</u>	<u>2010 m. lapkritį</u>	
	656,19	455,61	44,0
	<u>2011 m. gruodį</u>	<u>2010 m. gruodį</u>	
	658,93	460,97	42,9
Dyzelinis kuras (0,1)	<u>2011 m. spalį</u>	<u>2010 m. spalį</u>	
	950,44	657,95	44,5
	<u>2011 m. lapkritį</u>	<u>2010 m. lapkritį</u>	
	936,59	658,33	42,3
	<u>2011 m. gruodį</u>	<u>2010 m. gruodį</u>	
	944,27	671,25	40,7
Lt/JAV	<u>2011 m. spalį</u>	<u>2010 m. spalį</u>	
	2,4643	2,4959	-1,3
	<u>2011 m. lapkritį</u>	<u>2010 m. lapkritį</u>	
	2,5876	2,5962	-0,3
	<u>2011 m. gruodį</u>	<u>2010 m. gruodį</u>	
	2,6694	2,6099	2,3

Šaltiniai: www.cmegroup.com; www.ecb.int/home/html/index.en.html

Kaip matyti iš pateiktos informacijos, 1 proc. sieringumo mazuto kaina 2011 m. IV ketv., palyginus su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, padidėjo 42 – 45 proc., dyzelinio kuro (0,1) – 40 – 45 proc. Valiutų kurso santykis spalio ir lapkričio mėnesiais mažėjo 0,3 - 1,3 proc., o gruodžio mėnesį didėjo 2,3 proc. Būtent alternatyvių kuro rūšių kainų didėjimo veiksnys nulėmė tai, kad **vidutinė importuojamų gamtinių dujų kaina 2011 m. IV ketv., palyginus su 2010 m. IV ketv., vidutiniškai didėjo 41,6 proc. – nuo 895 iki 1268 Lt už tūkst. m³ (3 pav.).**

3 pav. Gamtinių dujų vidutinės importo kainos 2011 m. IV ketv. – 2010 m. IV ketv. palyginimas, Lt už tūkst. m³



Šaltinis: Komisija

2. GAMTINIŲ DUJŲ TRANSPORTAS MAGISTRALINIŲ TINKLU

2.1. Gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu rinkos dalyviai

Gamtinių dujų perdavimo rinkoje veikia vienintelė AB „Lietuvos dujos“. Komisija yra išdavusi šiai įmonei licenciją vykdyti perdavimo veiklą 2001 m. gruodžio mėn. Tranzito veikla nelicencijuojama, ją vykdo perdavimo tinklo operatorius AB „Lietuvos dujos“.

2.2. Gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu rinkos apimtis

Perdavimo sistemos operatorius 2011 m. IV ketv. transportavo 1 465,2 mln. m³ gamtinių dujų, iš jų: buitiniams vartotojams – 47,4 mln. m³, nebuitiniams – 825,6 mln. m³, tranzitu – 592,3 mln. m³ dujų. Palyginus su 2010 m. IV ketv., dujų transportuota 62,7 mln. m³, t. y. 4,1 proc. mažiau. (4 lentelė).

Gamtinių dujų transportavimo perdavimo sistema struktūroje 2011 m. IV ketv. tranzitas sudaro 40,42 proc. viso transportuoto dujų kiekio. Tranzitu perduotas dujų kiekis, lyginant su 2010 m. IV ketvirčiu, didėjo 33,5 proc. 2010 m. IV ketv. dujų transportavimo tranzitu dalis sudarė 29 proc.

Gamtinių dujų perdavimas Lietuvos vartotojams 2011 m. IV ketv., palyginus su 2010 m. IV ketv., sumažėjo 211,24 mln. m³ dujų arba 19,5 proc. Buitiniams vartotojams transportuotas dujų kiekis 2011 m. IV ketv. sudarė 3,23 proc. viso transportuoto kiekio ir, palyginus su praeitų metų atitinkamu laikotarpiu, mažėjo 14,28 mln. m³ dujų arba 23,2 proc. Nebuitinių vartotojų segmento dalis perdavime sudaro 56,34 proc. Šiems vartotojams transportuotas dujų kiekis perdavimo sistema 2011 m. IV ketv. mažėjo 196,96 mln. m³ dujų arba 19,3 proc.

4 lentelė. Gamtinių dujų perdavimo kiekių palyginimas, tūkst. m³

Perdavimas	2011 /IV	2010 /IV	Pokytis, tūkst. m ³	Pokytis, proc.
<i>Perdavimas LT vartotojams</i>	872.939	1.084.182	-211.243	-19,5
Buitiniai vartotojai	47.353	61.638	-14.285	-23,2
Nebuitiniai vartotojai	825.586	1.022.544	-196.958	-19,3
<i>Tranzitas</i>	592.305	443.753	148.552	33,5
Perdavimas (iš viso)	1.465.244	1.527.935	-62.691	-4,1

Šaltinis: Komisija

Vertine išraiška perdavimo veiklos pajamų palyginimas pateiktas 5 lentelėje. Pajamos už perdavimą iš Lietuvos vartotojų 2011 m. IV ketv. sudarė 35,1 mln. Lt, t. y. 17,8 proc. mažiau nei 2010 m. IV ketv.

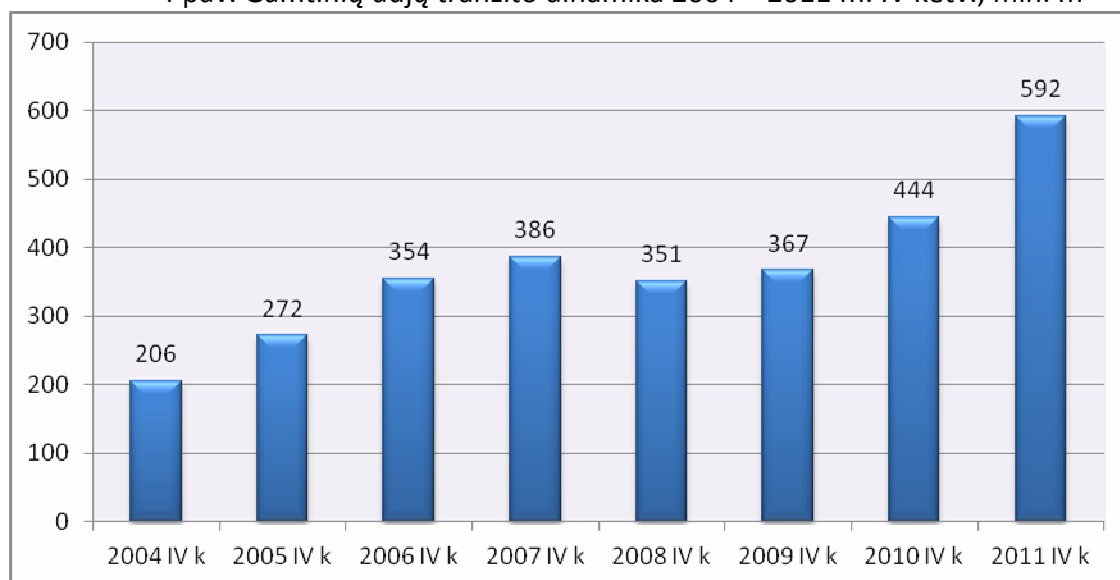
Pajamos iš buitinių vartotojų 2011 m. IV ketv. padidėjo 0,39 proc. ir sudarė 2,46 mln. Lt., o pajamos iš nebuitinių vartotojų mažėjo 17,74 proc. ir sudarė 31,8 mln. Lt.

5 lentelė. Perdavimo veiklos pajamų palyginimas*, tūkst. Lt.

Perdavimas	2011 /IV	2010 /IV	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
Buitiniai vartotojai	2456,5	2447	9,5	0,39
Nebuitiniai vartotojai	31798,5	38655,8	-6857,3	-17,74
Pajamos už trumpalaikius perdavimo pajėgumus ir pajėgumų viršijimą	846,8	1625,4	-778,6	-47,90
Perdavimas (iš viso)	35.101,8	42.728,2	-7.626,4	-17,85

*- nevertinant pajamų tranzito transportavimo sistema.

Šaltinis: Komisija

4 pav. Gamtinių dujų tranzito dinamika 2004 – 2011 m. IV ketv., mln. m³

Šaltinis: Komisija

2.3. Investicijos

AB „Lietuvos dujos“ investicijos į transporto magistralinių tinklų veiklą 2011 m. IV ketv. sudarė 19,4 mln. Lt. Palyginus su 2010 m. IV ketv. atliktomis investicijomis, jos yra 6,78 mln. Lt (25,9 proc.) mažesnės (6 lentelė). 2010 m. investicijų dydį iš esmės nulėmė investicijos į Jauniūnų kompresorinę stotį.

6 lentelė. Investicijų į gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu veiklą dinamika, tūkst. Lt

	2011 /IV	2010 /IV	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
Investicijos, tūkst. Lt	19.408	26.190	-6.782	-25,90

Šaltinis: Komisija

3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS

3.1. Gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai

Gamtinių dujų skirstymo veiklai vykdyti 2011 m. IV ketv., kaip ir 2010 m. IV ketv., Komisija yra išdavusi 6 skirstymo licencijas. Visos skirstymo įmonės minėtu laikotarpiu buvo aktyvios, t. y. vykdė skirstymo veiklą. Licencijų turėtojai pateikiami 7 lentelėje.

7 lentelė. Gamtinių dujų skirstymo licencijų turėtojai

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1.	AB „Lietuvos dujos“	Taip
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	Taip
3.	UAB „Intergas“	Taip
4.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Taip
5.	UAB „Druskininkų dujos“	Taip
6.	AB „Achema“	Taip

Šaltinis: Komisija

3.2. Gamtinių dujų skirstymo rinkos apimtis

2011 m. IV ketv. gamtinių dujų skirstymo sistema buvo transportuota 305,96 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. IV ketv. transportuota skirstymo sistema dujų kiekiu (1 095,44 mln. m³), skirstymas mažėjo 72,1 proc.

Buitiniams vartotojams 2011 m. IV ketv. transportuota 15,5 proc. arba 47,42 mln. m³ paskirstyto gamtinių dujų kiekio. Palyginus su 2010 m. IV ketv., šis kiekis sumažėjo 14,3 mln. m³ dujų, t. y. 23,2 proc. Atitinkamai nebutiniams vartotojams 2011 m. IV ketv. paskirstyta 84,5 proc. arba 258,5 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. IV ketv., paskirstytas kiekis mažėjo 775,2 mln. m³ dujų arba 75 proc.

Pajamos iš skirstymo veiklos 2011 m. IV ketv. sudarė 48,19 mln. Lt (neskaitant 0,09 mln. Lt, gautų už naujų vartotojų įsipareigojimų nevykdymą), t. y. 13,23 mln. Lt arba 21,5 proc. mažiau negu 2010 m. IV ketv. Pajamos iš buitinių vartotojų 2011 m. IV ketv. mažėjo 20,6 proc. ir sudarė 15,98 mln. Lt. Pajamos iš nebutinių vartotojų mažėjo 22,0 proc. ir sudarė 32,21 mln. Lt.

Gamtinių dujų skirstymo rinka 2011 m. IV ketv. iš esmės liko nepakitusi. Didžiausią gamtinių dujų skirstymo rinkos dalį užėmė AB „Lietuvos dujos“. Ši įmonė 2011 m. IV ketv. paskirstė 298,63 mln. m³ dujų, t. y. 97,6 proc. viso paskirstyto gamtinių dujų kiekio vartotojams (8 lentelė).

8 lentelė. Paskirstyto gamtinių dujų kiekio palyginimas, tūkst. m³

Eil. Nr.	Skirstymo įmonė	Iš viso			Buitiniai vartotojai			Nebutiniai vartotojai		
		2011 /IV	2010 /IV	Pokytis, proc.	2011 /IV	2010 /IV	Pokytis, proc.	2011 /IV	2010 /IV	Pokytis, proc.
1.	AB „Lietuvos dujos“	298.631	1.084.182	-72,5	47.353	61.638	-23,2	251.278	1.022.544	-75,4
2.	UAB „Intergas“	5.448	8.838	-38,4	15	20	-27,6	5.434	8.817	-38,4
3.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	1.159	1.569	-26,1	1	2	-44,8	1.158	1.567	-26,1
4.	UAB „Druskininkų dujos“	69	84	-17,6	39	41	-6,6	31	43	-28,3
5.	AB agrofirma „Josvainiai“	652	770	-15,4	16	21	-23,8	636	749	-15,1
6.	Iš viso:	305.959	1.095.443	-72,1	47.423	61.723	-23,2	258.535	1.033.720	-75,0

Šaltinis: Komisija

3.3. Gamtinių dujų skirstymo veiklos investicijos

Gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai 2011 m. IV ketv. į gamtinių dujų skirstymo veiklą investavo 15,56 mln. Lt, t. y. 49,7 proc. daugiau negu 2010 m. IV ketv. 2011 m. IV ketv. dujų skirstymo įmonės nutiesė 26 km skirstomojo dujotiekio bei prijungė 873 naujus vartotojus (9 lentelė).

9 lentelė. Gamtinių dujų skirstymo veiklos investicijų palyginimas

Investicijos	Mato vnt.	2011 m.	2010 m.	Pokytis	Pokytis, proc.
		IV ketv.	IV ketv.		
AB „Lietuvos dujos“	tūkst. Lt	15550	9952	5598	56,25
UAB „Intergas“	tūkst. Lt	2	443	-441	-99,54
UAB „Fortum Heat Lietuva“	tūkst. Lt	7,2	1	6,2	620
UAB „Druskininkų dujos“	tūkst. Lt	4	2,3	1,7	73,91
Iš viso:	tūkst. Lt	15563,2	10398,3	5164,9	49,67
Nutiestų dujotiekių ilgis					
AB „Lietuvos dujos“	km	26	20,95	5,05	24,11
Prijungta naujų vartotojų					
AB „Lietuvos dujos“	vnt.	860	714	146	20,45
UAB „Intergas“	vnt.	2	3	-1	-33,3
UAB „Druskininkų dujos“	vnt.	11	5	6	120
Iš viso:	vnt.	873	722	151	20,91

Šaltinis: Komisija

4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKA

4.1. Gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyviai

Nuo 2011 m. rugpjūčio 1 d. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas (Žin., 2000, Nr. 89-2743; 2011, Nr. 87-4186) nenumato gamtinių dujų tiekimo kainos reguliavimo, todėl gamtinių dujų tiekimo įmonės rinkoje veikia laisvai ir pačios nustato tiekimo kainą.

Komisijos sprendimu 2011 m. IV ketv. buvo išduota gamtinių dujų tiekimo licencija Lietuvos energijai, AB. Iš viso 2011 m. IV ketv gamtinių dujų tiekimo licencijas turėjo 14 gamtinių dujų tiekimo įmonių, tačiau 6 iš jų nevykdė gamtinių dujų tiekimo veiklos (10 lentelė). Likę rinkos dalyviai gamtines dujas tiekė vartotojams ir dujų įmonėms didmeninėje ir (arba) mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkose.

10 lentelė. Licencijuotos gamtinių dujų tiekimo įmonės

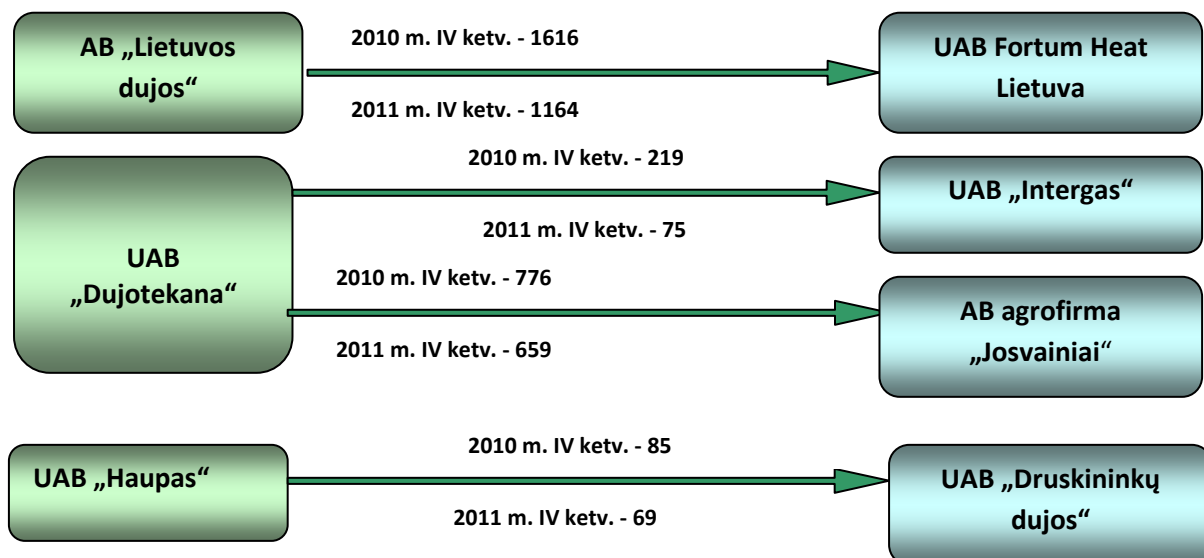
Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Informacija apie veiklos vykdymą 2011 m. IV ketv.
1.	AB „Lietuvos dujos“	Vykdė
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	Vykdė
3.	UAB „Prekybos namai Giro“	Nevykdė
4.	UAB „Dujotekana“	Vykdė
5.	Bendra Lietuvos ir Rusijos įmonė UAB „Stella Vitae“	Nevykdė
6.	AB „Achema“	Vykdė
7.	UAB „Intergas“	Vykdė
8.	Lietuvos ir JAV UAB „lteralit“	Nevykdė
9.	UAB „Haupas“	Vykdė
10.	UAB „Druskininkų dujos“	Vykdė
11.	UAB Kauno termofikacijos elektrinė	Nevykdė
12.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Vykdė
13.	UAB „Imlitex“	Nevykdė
14.	Lietuvos energija, AB	Nevykdė

Šaltinis: Komisija

4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

Didmeninė gamtinių dujų rinka Lietuvoje yra nežymi. Joje prekyba vyksta tik tarp tų gamtinių dujų įmonių, kurios vykdo skirstymo ir tiekimo veiklas konkrečiuose Lietuvos regionuose. Prekybos tarp didmeninių gamtinių dujų vartotojų nebuvo. 2011 m. IV ketv. didmeninėje rinkoje parduota 1,97 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 27 proc. arba 0,73 mln. m³ mažiau nei 2010 m. IV ketv. (5 pav.) Vertine išraiška tai sudarytų 2,77 mln. Lt, t. y. 4,6 proc. daugiau nei 2010 IV ketv.

5 pav. Gamtinių dujų didmeninės rinkos dalyviai ir didmeninėje rinkoje parduoti dujų kiekiai, tūkst. m³

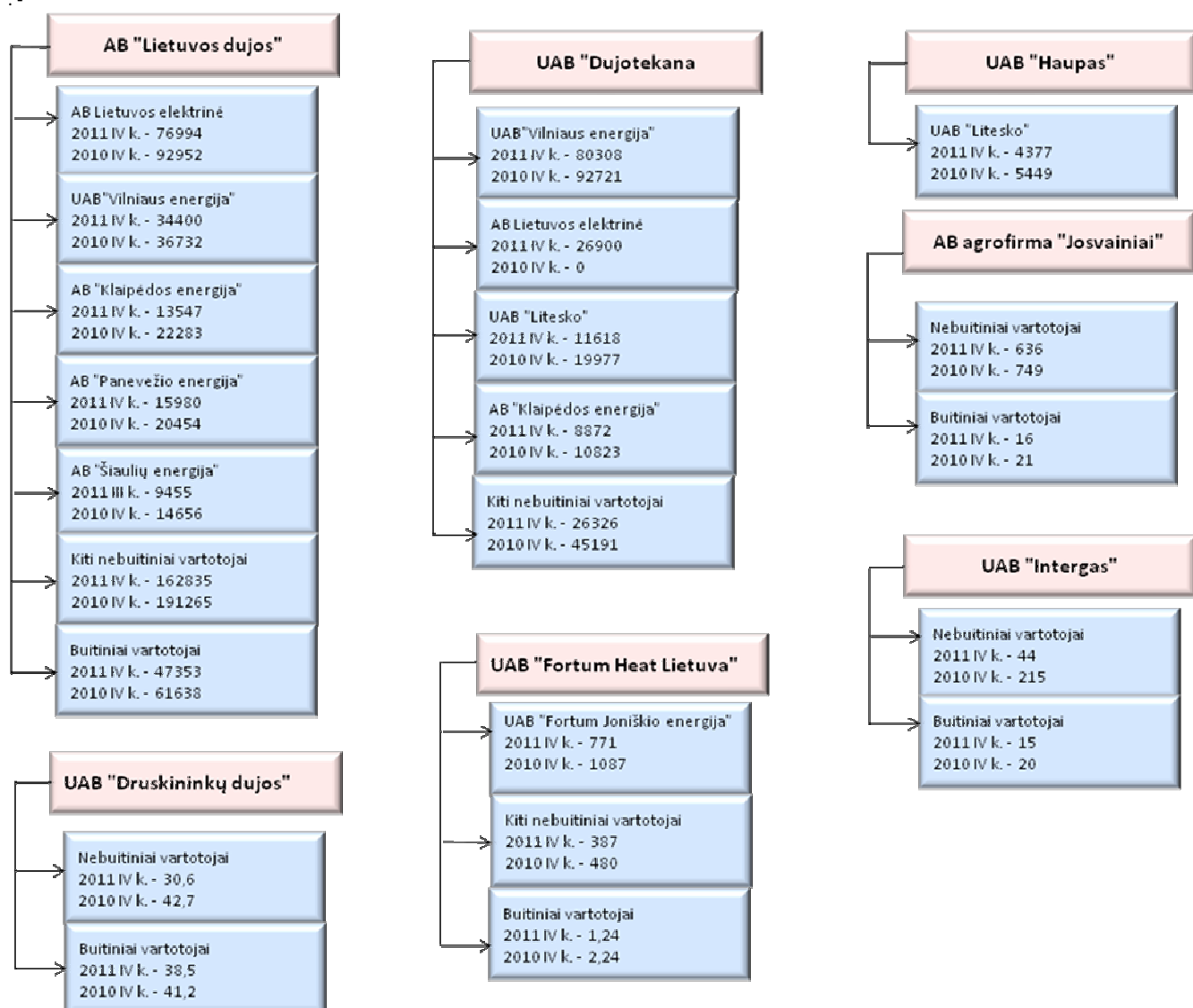


Šaltinis: Komisija

4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

2011 m. IV ketv. Lietuvoje buvo 557 tūkst. gamtinių dujų vartotojų, iš jų 551 tūkst. buitinių ir 6 tūkst. nebutinių vartotojų. Gamtines dujas vartotojams tiekė 7 tiekimo įmonės: AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, UAB „Fortum Joniškio energija“, UAB „Druskininkų dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“ bei UAB „Intergas“. 2011 m. IV ketv. šalies mažmeninėje dujų tiekimo rinkoje buvo parduota 520,93 mln. m³ dujų, t. y. 15,2 proc. mažiau nei 2010 m. IV ketv. Mažmeninėje dujų tiekimo rinkoje, kaip ir didmeninėje, dominuoja du tiekėjai, kurie turi daugiau negu 5 proc. dujų tiekimo rinkos. Tai AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“. Visos kitos dujų tiekimo įmonės užima vos 1,2 proc. nuo viso parduoto dujų kiekio. Mažmeninėje rinkoje dalyvaujančių Lietuvos dujų įmonių parduodamų dujų kiekiai (rinkos dalys) pateikiami 6 pav.

6 pav. Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra ir mažmeninėje rinkoje parduoti dujų kiekiai, tūkst. m³



Šaltinis: Komisija

Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitinių vartotojų dalis 2011 m. IV ketv. sudarė 9,1 proc. ir liko panaši kaip ir 2010 m. IV ketv. (10,0 proc.). Atitinkamai nebutinių vartotojų segmentas bendroje mažmeninėje dujų tiekimo rinkoje 2011 m. IV ketv. sudarė 90,9 proc. (2010 m. IV ketv. buvo 90,0 proc.).

Buitinių vartotojų segmentas:

Gamtines dujas buitiniams vartotojams mažmeninėje tiekimo rinkoje tiekė 5 dujų įmonės. 2011 m. IV ketv. buvo 551 tūkst. buitinių vartotojų ir, palyginus su 2010 m. IV ketv., jų skaičius padidėjo 0,18 proc.

Buitiniai vartotojai per 2011 m. IV ketv. suvartojo 47,424 mln. m³ dujų, t. y. 23,2 proc. mažiau negu 2010 m. IV ketv. (11 lentelė). Vertine išraiška buitiniai vartotojai 2011 m. IV ketv. sumokėjo 2,44 mln. Lt arba 4 proc. mažiau negu 2010 m. IV ketv. Sumažėjusį pajamų iš buitinių vartotojų lygį nulėmė sumažėjęs gamtinių dujų suvartojimas.

Buitinių vartotojų pagrindinę segmento dalį 2011 m. IV ketv., kaip ir 2010 m. IV ketv., užima AB „Lietuvos dujos“, kurios šiems vartotojams patiekia 99,85 proc. visų mažmeninėje rinkoje parduodamų dujų kiekio.

11 lentelė. Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei segmento dalių buitiniams vartotojams palyginimas, tūkst. m³

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis, proc.	
	2011/ IV	2010/ IV	Pokytis, proc.	2011/ IV	2010 /IV	Pokytis, proc.	2011 /IV	2010/ IV
AB „Lietuvos dujos“	47.353	61.638	-23	62.383	64941	-4	99,85	99,86
UAB „Fortum Heat Lietuva“	1,24	2,242	-45	2,11	2,581	-18	0,00	0,00
UAB „Druskininkų dujos“	38,538	41,25	-7	135,75	12,73	966	0,08	0,07
AB agrofirma „Josvainiai“	16	21	-24	23,8	24,231	-2	0,03	0,03
UAB „Intergas“	14,666	20,238	-28	14,504	21,227	-32	0,03	0,03
Iš viso:	47.423,44	61.722,73	-23	62.559,16	65.001,77	-4	100	100

Šaltinis: Komisija

Nebuitinių vartotojų segmentas:

Nebuitiniams vartotojams gamtines dujas mažmeninėje rinkoje tiekia 7 tiekimo įmonės. Nebuitinių vartotojų skaičius 2011 m. IV ketv. sudarė 6 tūkst. ir liko tame pačiame lygyje, kaip ir 2010 m. IV ketv.

Nebuitiniai vartotojai per 2011 m. IV ketv. nupirko 473,54 mln. m³ dujų, t. y. 14,7 proc. mažiau negu 2010 m. IV ketv. (12 lentelė). Vertine išraiška nebutiniai vartotojai 2011 m. IV ketv. už dujas sumokėjo 100,96 mln. Lt arba 19,5 proc. daugiau negu 2010 m. IV ketv.

Nebuitinių vartotojų pagrindinę segmento dalį 2011 m. IV ketv., kaip ir 2010 m. IV ketv., užima AB „Lietuvos dujos“. Palyginus su 2010 m. IV ketv., nebutinių vartotojų segmento dalis sumažėjo nuo 68 iki 66 proc. UAB „Dujotekana“ nebutinių vartotojų segmento dalis padidėjo nuo 30,4 iki 32,5 proc. Kitų dujų tiekėjų užimama segmento nebutiniams vartotojams dalis keitėsi labai nežymiai.

12 lentelė. Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei segmento dalių nebutiniams vartotojams palyginimas, tūkst. m³

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis, proc.	
	2011 /IV	2010 /IV	Pokytis, proc.	2011 /IV	2010 /IV	Pokytis, proc.	2011 /IV	2010 /IV
AB „Lietuvos dujos“	313.217	378.391	-17,2	407.036	350.205	16,2	66,14	68,16
UAB „Dujotekana“	154.078	168.743	-8,7	203.169	159.771	27,2	32,54	30,40
UAB „Haupas“	4.377	5.449	-19,7	6586	6.099	8,0	0,92	0,98
UAB „Fortum Heat Lietuva“	1.158	1.567	-26,1	1779,52	1.565	13,7	0,24	0,28
UAB „Druskininkų dujos“	31	43	-28,3	87,33	94	-7,1	0,01	0,01
AB agrofirma „Josvainiai“	636	749	-15,1	934,2	754	23,9	0,13	0,13
UAB „Intergas“	44	215	-79,5	59,763	207	-71,1	0,01	0,04
Iš viso:	473.541	555.157	-14,7	619.652	518.695	19,5	100	100

Šaltinis: Komisija

Nuo 2007 m. liepos 1 d. visi gamtinių dujų vartotojai yra laisvieji, t. y. gali pasirinkti tiekėją. Norėdami pirkti dujas jie privalo prieš du mėnesius iki kalendorinių metų pradžios dujų tiekimo įmonei pateikti paraišką. Vartotojas turi iš anksto, ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų iki

dujų tiekimo pradžios, pateikti prašymą tiekimo įmonei dėl tiekimo (pirkimo – pardavimo) sutarties sudarymo. Tiekimo įmonė, įvertinusi, ar įmanoma patenkinti prašomą dujų kiekio poreikį, per 14 kalendorinių dienų nuo vartotojo prašymo gavimo dienos praneša vartotojui apie visišką ar dalinį prašomo dujų kiekio patvirtinimą arba atsisakymą patenkinti prašymą. Atsisakymas patenkinti prašymą turi būti objektyvus, nediskriminuojantis ir motyvuotas. Apie atsisakymą patenkinti prašymą turi būti informuojama Komisija.

Nors dujų tiekimo rinka Lietuvoje yra pilnai atverta, tačiau 2011 m. IV ketv. vartotojų, keitusių tiekėją mažmeninėje rinkoje, nebuvo.